

det er anført, at Tabet atter vilde kunne indvindes ved Markland, saa troer jeg ikke, at det er en Plan, der er ganske sikker. Sir Morton Peto har i det Mindste for sin Part forudsat, at der vilde være Andre, der vilde sætte de 2—3 Millioner derpaa. Naar jeg dernæst gaaer længere tilbage til, hvad der er blevet udtalt af Andre, saa er det kun med Hensyn til enkelte Tilstørrelser, som i de tidligere Foredrag ere blevne berørte, at jeg skal fremsætte en Bemærkning. Det er navnlig af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl) anført med Hensyn til Baneforbindelsen imellem Aarhus og Viborg¹, at selv om man fik en vestlig Bane og anvendte halvanden Million paa en Forbindelsesbane til Randers istedetfor en halv Million paa Forbindelsen fra den østlige Bane, saa vilde det rigeligt indvindes; det troer jeg ikke. Den Veiforskiel, man besparer, er een Mill, beregnet til 400,000 Rd., og jeg troer i ethvert Tilfælde, at det vil give et Deficit af 5—600,000 Rd.

En anden Bemærkning, der rigtignok ikke hører hen til de nærmest-foregaaende Foredrag, er den, at naar man idelig vedbliver at tale om den vestlige Bane, troer jeg, at man med Hensyn til Beregningerne ikke noksom har sat sig ind i, at de Beregninger, der ere lagte til Grund i Projectet, gaae ud fra, at den støder til en Bane, der Syd fra gaaer ind til Aarhus, idet man altid har tænkt sig, at en saadan Bane vilde komme Syd fra og gaae omtrent til lidt Vest for Aarhus ved Møllen og gaae nedad til en Trækbane, saaledes at den kom i Forbindelse med Havnen. I det Dieblid, man bortskjærer denne sydlige Bane, kommer man altsaa til, at hele det indre Stykke ved Aarhus, som man skal bruge, tilligemed Banegaarden mangler. Man har altsaa een af to Udveie ved den vestlige Bane, enten at lægge Banegaarden en Fjerdingvei fra Byen, uden nogen Trækbane til Havnen eller nogen- somhelst anden Communication, eller ogsaa at bygge det Stykke til, som i det første Project er lagt ind paa den anden Bane. Man maa altsaa ved denne vestlige Bane, naar man ikke vil opgive Hestbanen ned til Havnen, tillægge

470—500,000 Rd. omtrentlig, hvilket er beregnet til Expropriation af nogle dyre Grundstykker, der skulle indvindes, og til Anlæggelsen af Banegaarden og Trækbanen. Der er altsaa, naar man taler om den vestlige Bane, disse to Udveie, enten at lægge en halv Million til den beregnede Sum eller opgive at faae Banen i Forbindelse med Havnen. Det er af en tidligere Taler, nemlig af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), anført med Hensyn til Forbindelsen imellem Aarhus og Randers, at Forbindelsesbanen vilde blive 14 Mile; det er endeel overdrevent, og jeg maa tillade mig at bemærke, at det Kjendskab, den ærede Taler har til Gudenaen, vistnok ikke strækker sig til Egnen deromkring; der er nemlig en lille Feilregning af et Par Mile, idet Banen kun vilde blive 12¹/₄ Mil istedetfor 14, som den er angivet til.

Monrad: Jeg skal med Hensyn til de Bemærkninger, der her ere blevne gjort af den ærede Folkethingmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), villig indrømme, at jeg saavel med Hensyn til dette Spørgsmaal som med Hensyn til andre kunde ønske mig mere omfattende Kundskaber og Leilighed til dybere gaaende Undersøgelser, end det har været mig muligt at erholde; men man er nu engang stillet saaledes, at det er nødvendigt at komme saa langt, man kan, med de Kundskaber, man er i Besiddelse af. Jeg nægter ikke, at det i saa Henseende er meget behageligt at see den dog temmelig betydelige Enighed, der uagtet al tilfyneladende Uenighed har hersket i Udvalget. Naar den næstsidste ærede Taler (M. Hage) synes paa det meest afgjørende at være imod en Tværbane, synes han, hvor oprigtigt og alvorligt han end har maattet meent det med sin øvrige Udtalelse, dog ikke at have meent det saa alvorligt med sin Udtalelse idag mod den her foreslaaede Tværbane; thi ellers vilde han ikke være gaaet ind paa det subsidiære Forslag. Hvis det var saa aldeles blottet for al Fornuft, hvorfor vilde han da tilraade Thinget subsidiært at gaae ind derpaa? Han maa altsaa finde det i sig selv tilraadeligt — han foretrækker kun en anden Bane —; thi